

Prehľad

Analýza politiky vzdelávania — vydanie 2003

Overview

Education Policy Analysis — 2003 Edition

Slovak translation

Prehľady sú preložené výňatky z publikácií OECD.
Možno ich získať bezplatne cez internetové kníhkupectvo

www.oecd.org/bookshop/

Tento prehľad nie je oficiálnym prekladom OECD.

ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT

ORGANIZÁCIA PRE HOSPODÁRSKU SPOLUPRÁCU A ROZVOJ

Účel vydania

Zlepšovanie kvality vzdelávania je jedným z hlavných zámerov krajín OECD. Na celom svete prebiehajú zásadné reformy vzdelávania tak, aby vzdelávací systém umožnil celoživotné vzdelávanie pre všetkých. *Analýza politiky vzdelávania* poskytuje možnosť reagovať a učiť sa z týchto bohatých medzinárodných skúseností.

V krajinách OECD bola *Analýza politiky vzdelávania* zavedená v roku 1996. Analýza predstavuje súčasť pracovnej náplne Komisie pre vzdelávanie OECD a reaguje na ustanovenia jednotlivých priorít, zavedených príslušnými ministrami školstva v členských krajinách OECD. Hlavnými zámermi analýzy sú:

- Napomáhať tvorcom politiky vzdelávania a iným príslušným predstaviteľom z tejto oblasti prijímať lepšie rozhodnutia čerpaním z medzinárodnej a komparatívnej práce;
- Načrtnúť základné pohľady a politický význam, vyplývajúci zo vzdelávacích aktivít OECD, z medzinárodných údajov a indikátorov a príslušných štúdií a
- Prezentovať nálezy, analýzy a diskusiu v súhrnnej a dostupnej podobe.

Analýza politiky vzdelávania sa vydáva ročne.

Prehľad vydania 2003

Vydanie 2003 podáva charakteristiku súčasného stavu politických záležitostí a medzinárodného rozvoja v nasledujúcich oblastiach:

- spôsoby, pomocou ktorých krajiny definujú *študentov s postihnutím, ťažkosťami pri výučbe a znevýhodnených študentov*, prístupy, prostredníctvom ktorých sa snažia plniť potreby vyššie uvedených študentov a čo takéto prístupy znamenajú pre diskusie o rovnoprávnosti a začlenení;
- nové prístupy *k poradenstvu o kariére* pre mladých a starších ľudí, ktoré napomáhajú celoživotnému vzdelávaniu cez rozvoj schopností riadenia kariéry počas celého života;
- prebiehajúce výrazné zmeny cieľov a klientely *vyššieho vzdelávania* a ich vplyv na spôsob financovania a riadenia vyššieho vzdelávania a
- politické možnosti pre zabezpečenie toho, aby *investície do celoživotného vzdelávania dospelých* – vynakladané jednotlivcami, vládami a podnikmi – mali opodstatnenie a boli trvalo udržateľné.

Vydanie 2003 okrem iného po prvýkrát obsahuje súhrn *zásadných zmien politiky vzdelávania* v rámci širokej škály oblastí v členských krajinách OECD.

Kapitola 1: Rôznorodosť, zahrnutie a rovnoprávnosť: Pohľad z hľadiska špeciálnych potrieb

Základnou charakteristikou politiky vzdelávania v krajinách OECD je vytváranie rovnoprávných podmienok pre rôzne skupiny študentov. V centre tejto výzvy leží „začlenenie“, ktoré vedie k zlepšenej sociálnej súdržnosti. Očakávame, že tomto spoločenskom ciele budú zohrávať vzdelávacie systémy zásadnú úlohu a krajiny prijali mnoho postupov, ktorých zámerom je napomáhať im. Táto kapitola napomáha tejto úlohe uvedením medzinárodných skúseností, založených na programoch pre študentov s postihnutím, ťažkosťami pri výučbe a znevýhodnených študentov. Okrem zdokumentovania širokej škály rôznych prístupov jednotlivých krajín prináša analýza dva zásadné argumenty: (1) ‘správne postavená’ koncepcia rovnoprávnosti hovorí, že všade tam, kde je to možné, je potrebné vzdelávať týchto študentov v riadnych hlavných školách a vyvarovať sa ich vzdelávaniu v separovaných inštitúciách; a (2) rôzne národné prístupy k študentom s postihnutím a k ich začleneniu do bežných škôl poskytujú hodnotné lekcie pre širšie debaty o rôznorodosti a rovnoprávnosti vzdelávania.

Kapitola analyzuje veľké množstvo medzinárodných údajov o programoch pre študentov s postihnutím, ťažkosťami pri výučbe a pre znevýhodnených študentov. Takisto čerpá z prípadových štúdií zo škôl, v ktorých začlenenie vyššie uvedených študentov funguje bez problémov, pričom identifikuje množstvo podmienok, ktoré sú dôležité pre rozvoj škôl, prijímajúcich študentov s postihnutím. Tieto údaje, pochádzajúce z ôsmich krajín OECD, sú takisto dôležité pre zlepšovanie vzdelávania študentov ako celku.

Krajiny OECD sa zaviazali, že ich vzdelávacie systémy budú rovnoprávne pre všetkých študentov, vďaka čomu musia obsahovať náležité ustanovenia, týkajúce sa skupín s rôznymi potrebami. Dôležitou súčasťou tejto úlohy je štrukturalizácia programov pre študentov s postihnutím, ťažkosťami pri výučbe a pre znevýhodnených študentov tak, aby tieto programy rešpektovali a chránili ich práva. Takýto prístup nemá priamy vplyv na rozdeľovanie zdrojov, keďže v prípade mnohých študentov s postihnutím nie je potrebné investovať žiadne zdroje na to, aby sa podmienky pre študentov s postihnutím vyrovnali podmienkam pre ich kolegov, ktorí postihnutím netrpia. To znamená, že zatiaľ čo táto kapitola uvádza rozsiahlu medzinárodnú analýzu alokácie zdrojov pre rôzne skupiny (vrátane rozdelenia podľa pohlavia a veku), toto sú indikátory rozsahu, do akého sa krajiny angažujú v procese zabezpečenia rovnoprávnosti a nemerajú pokrok pri dosahovaní cieľa.

Čo však môžeme vykonať je identifikácia zásadných podmienok, ktoré umožnia napredovanie takéhoto procesu. Prvou podmienkou je rozpoznanie a plán, týkajúci sa rôznorodosti. Indikátorom rôznorodosti je počet študentov, navštevujúcich zvláštne školy: v rámci krajín sa toto číslo líši a v krajinách, kde je toto číslo vysoké, je to znamením, že bežné školy nie sú schopné vyhovieť potrebám rôznorodosti. Niektoré z ďalších podmienok, uvedených v ďalších častiach tejto kapitoly sa týkajú stavu vo vnútri školského systému (personálny rozvoj a spolupráca medzi školami), zatiaľ čo iné sa týkajú externých vzťahov (spoľahlivosť a angažovanosť spoločnosti). Rôzne národné prístupy, zdokumentované v tejto kapitole otvárajú dôležité otázky – čo funguje najlepšie vo vzťahu k rôznym typom študentov. Reformy v krajinách OECD umožňujú pochopiť, ako sa najlepšie s týmito záležitosťami vysporiadať, aj keď ešte ostáva vykonať množstvo práce.

Kapitola 2: Poradenstvo o kariére:

Nové cesty vpred

Inštitúcie zodpovedné za služby, týkajúce sa poradenstva o kariére v krajinách OECD dnes čelia dvom hlavným výzvam. V kontexte celoživotného vzdelávania a aktívnej politiky trhu práce musia:

- poskytovať služby, pomocou ktorých dochádza k rozvoju schopností riadenia kariéry, namiesto pomoci pri prijímaní okamžitých rozhodnutí, a
- rozšíriť prístup ľudí k rozvoju kariéry (pomocou celoživotného rozvoja kariéry).

Táto kapitola uvádza argumenty, týkajúce sa dôležitosti riadenia kariéry pre verejnú politiku a načrtáva niektoré spôsoby, pomocou ktorých krajiny OECD riešia uvedené dve výzvy. Kapitola je založená na dôslednom preskúmaní rozvoja kariéry v štrnástich členských krajinách OECD.

Poradenstvo o kariére zohráva kľúčovú úlohu pri fungovaní trhu práce a pri dosahovaní cieľov vzdelávacích systémov. Okrem toho podporuje rovnoprávnosť: súčasné dôkazy uvádzajú, že spoločenská mobilita nezávisí len na širšom získavaní znalostí a schopností, ale aj na pochopení, ako znalosti a schopnosti využívať. V tomto kontexte sa úloha poradenstva o kariére rozširuje a stáva sa súčasťou celoživotného vzdelávania. Okrem toho sa služby začínajú prispôbovať a odkláňajú sa od tradičného modelu psychologicky vedených interview so študentmi, ktorí ukončujú školskú dochádzku (iniciatívy niektorých krajín sú uvedené v tabuľke nižšie).

Jednou z hlavných výziev takejto zmenenej služby je odklon od pomoci študentom rozhodnúť sa pre konkrétne pracovné miesto alebo kurz a príklon k širšiemu rozvoju zručností a schopností v oblasti rozvoja kariéry. Pre školy takýto prístup znamená zakomponovanie vzdelávania, týkajúceho sa kariéry do svojich učebných plánov a jeho prepojenie na celkový rozvoj študentov. Tento prístup už do svojich učebných plánov prijalo mnoho krajín. Je však potrebné poznamenať, že vzdelávanie o kariére je aj napriek vyššie uvedenému vnímané ako okrajová záležitosť. Pokiaľ ide o vyššie stredoškolské a terciárne vzdelávanie, poradenstvo sa sústreďuje na okamžité výbery namiesto na osobný rozvoj a prijímanie dlhodobějších rozhodnutí, aj keď aj v rámci tejto oblasti sú už v niektorých krajinách badateľné zmeny.

Druhou výzvou je rozšíriť dostupnosť poradenstva pre dospelých. Táto služba nie je rozvinutá a využívajú ju najmä nezamestnaní prostredníctvom ustanovizní zamestnanosti (úradov práce). Niektoré nové služby sa začínajú uplatňovať vo vzdelávacích inštitúciách pre dospelých, avšak tieto inštitúcie mnohokrát nie sú schopné ponúknuť rozsiahle a objektívne rady. Snahy o vytvorenie súkromných trhov zaznamenali len obmedzený úspech a verejné ustanovizne nedisponujú

dostatočnými prostriedkami. Vzhľadom na uvedené podmienky predstavuje poradenstvo o kariére, ktorého výstupom je služba všetkým dospelým ľuďom, základnú úlohu. Je možné uvažovať aj o doplnkovej pomoci služieb na internetových stránkach, avšak tieto nemôžu nahradiť osobnú a presne upravenú formu pomoci pre jednotlivca. Tabuľka uvádza príklady iniciatív niektorých krajín.

Tabuľka poradenstva o zamestnaní: Využívanie inovácií pri rozširovaní prístupu

Austrálska národná webová stránka pre rozvoj kariéry (www.myfuture.edu.au/) obsahuje informácie o vzdelávacích kurzoch a školeniach, o ponuke a dopyte na trhu práce na regionálnej úrovni, o obsahu pracovných miest a o zdrojoch financovania štúdií. Užívatelia môžu preskúmať svoje osobné záujmy a preferencie a porovnať ich s ponúkanými informáciami o vzdelávaní a zamestnaní. V priebehu prvých siedmich mesiacov existencie tejto webovej stránky bolo na ňu zaznamenaných 2,5 mil. prístupov.

V **Rakúsku** sa každoročne konajú tri veľké veľtrhy zamestnanosti. Zahŕňajú odborné školenia, terciárne vzdelávanie a vzdelávanie pre dospelých. Pravidelne sa ich zúčastňujú tisíce ľudí vrátane stoviek odborných a obchodných spoločností, zamestnávateľov, odborov a vzdelávacích inštitúcií, pričom veľtrhy sú strategicky trhovo zamerané na školy a komunitu.

Služby verejnej zamestnanosti v **Kanade** presúvajú mnohé poradenské služby o zamestnaní komunitným spoločnostiam, ktoré lepšie vychádzajú v ústrety potrebám jednotlivých skupín: napríklad jednému rodičovi s dieťaťom alebo domorodým obyvateľom. Niektoré z týchto organizácií sa zameriavajú najmä na aktivity rozvoja kariéry, akými sú napríklad informačné služby, poradenstvo v oblasti zamestnanosti a semináre, zamerané na hľadanie pracovného miesta. Iné organizácie disponujú širokou škálou vzdelávacích, školiacich a komunitných funkcií. Niektoré z nich zamestnávajú profesionálov z tejto oblasti: mnohé však nie.

V **Španielsku** má medzinárodná spoločnosť Altadis program rozvoja kariéry, ktorý je založený na rozsiahlej databáze kvalifikácie zamestnancov a popise existujúcich miest vo firme. Tí, ktorí sú do programu zahrnutí, sú pravidelne kontaktovaní za účelom interview a následného zhodnotenia ich kompetentnosti a využiteľnosti z hľadiska budúcich obchodných potrieb. Súčasťou programu plánovaného prepúšťania, ktorý je prerokúvaný s odbormi je ponuka poradenstva zamestnancom, pričom tieto služby na základe kontraktu ponúka externá spoločnosť. Na úspešné plnenia svojich úloh zamestnáva uvedená externá spoločnosť psychológa a absolventov ekonomických škôl.

Vo **Veľkej Británii** bola na rozšírenie dostupnosti vzdelávania pre dospelých zriadené telefonická poradňa. Volajúcim ponúka služba s názvom *learn direct* informácie a rozsiahlu pomoc, týkajúcu sa kariéry. Zamestnanci v závislosti od charakteru ich práce disponujú dostatočnou kvalifikáciou na jednej z troch úrovní a môžu vyberať z vyše pol milióna vzdelávacích a školiacich seminárov, uložených v on-line databáze. Od roku 1998, kedy bola poradenská linka založená, využilo jej služby viac než štyri milióny ľudí. Linka pomoci je dostupná 365 dní do roka, od 8.00 do 22.00 hod.

Kapitola 3: Zmena spôsobov riadenia vyššieho vzdelávania

Takmer bez výnimky vlády krajín OECD pristúpili k reformám, preskúmaniu alebo k reštrukturalizácii svojich vzdelávacích systémov. Za týmito reformami sa skrývajú zásadné zmeny cieľov vyššieho vzdelávania a výzvy, ktorým tento systém čelí. Súčasne sa mení aj charakter jeho inštitúcií a klientely. Je pochopiteľné, že univerzity a iné inštitúcie vyššieho vzdelávania sa musia prispôbiť komplexnejšiemu prostrediu, v ktorom sa očakávajú vyššieho vzdelávania výrazne menia.

Čo to všetko znamená pre spôsob, ktorým sa vyššie vzdelávanie uskutočňuje a riadi? V priebehu 20. storočia vo väčšine mali vlády krajín OECD rozsiahlu kontrolu a vplyv na celý sektor. Účelom bolo dosahovanie cieľov, akými sú napríklad ekonomický rast a sociálna rovnoprávnosť. Na druhej strane v dnešnej dobe majú vlády širší záujem než kedykoľvek predtým na tom, aby vzdelávacie inštitúcie napomáhali plniť ekonomické a sociálne potreby, pričom sa do úvahy berie ich dôležitosť v rámci znalostne orientovanej spoločnosti. Na druhej strane akceptujú, že centrálné riadenie vytvárania znalostí, výučby a učenia sa je mnohokrát nedostatočné a že prosperujúca spoločnosť a hospodárstvo vyžadujú inštitúcie, fungujúce s určitým stupňom nezávislosti, pretože trhové mechanizmy sú omnoho efektívnejšie, než správcovia pri regulácii ponuky a dopytu po rôznych formách výučby, poskytovaných rôznym klientským skupinám.

Vzhľadom na vyššie uvedené je zrejme, že riadenie vyššieho vzdelávania čelí niektorých obtiažnym výzvam. Ak je vyššie vzdelávanie skutočne strategickou pákou vlád pri zabezpečení dosiahnutia ich národných cieľov, môžu vlády dosiahnuť tieto ciele bez kompromisov, týkajúcich sa univerzít alebo ich dynamiky pri zásobovaní nových trhov?

Táto kapitola podáva spôsob, akým vlády riešia túto otázku a ako riešia záležitosti týkajúce sa riadenia inštitúcií vyššieho vzdelávania. Prihliada na stupeň, do akého sú tieto inštitúcie schopné uplatňovať autonómiu a rozvinúť ich vnútorné silné stránky za súčasnej ochrany súdržnosti celého systému vyššieho vzdelávania. Ide najmä o posúdenie zmien riadenia vo vzťahu k piatim aspektom fungovania vyššieho vzdelávania:

- Po prvé, koľko slobody majú inštitúcie na to, aby mohli realizovať svoje vlastné záležitosti;
- Po druhé, rozsah, do akého sa môžu spoliehať na vládne financovanie alebo na iné zdroje;
- Po tretie, zmeny spôsobov, prostredníctvom ktorých je systém vyššieho vzdelávania predmetom zabezpečenia kvality a kontroly;
- Po štvrté, posilnenie riadenia inštitúcií; a
- Po piate, nové úlohy ich lídrov.

Vo všeobecnosti je možné povedať, že agenda reformy vyššieho vzdelávania vo väčšom rozsahu zaangažovala vlády pri zameraní sa na stratégiu a stanovovanie priorít, pričom menší dôraz sa kladie na jej angažovanosť v dennom fungovaní celého systému. V niektorých krajinách tieto snahy vyústili do vytvorenia agentúr, ktorých úlohou je monitorovanie kvality výučby a výskumu a viedli k vzniku „sprostredkovateľských“ inštitúcií, určených na rozdeľovanie verejných zdrojov. Vzhľadom na uvedené je teda zrejmé, že súčasnú situáciu možno charakterizovať ako situáciu rozvoja nových prístupov, vedených konceptmi ako „strategické riadenie“, „deregulácia“ a „zodpovednosť“, keďže ide o priame ovplyvňovanie správania inštitúcií vyššieho vzdelávania.

Kapitola 4: Stratégie pre trvalo udržateľné investície v rámci celoživotného vzdelávania

Celoživotné vzdelávanie je zásadnou stratégiou pre dosiahnutie spoločnosti, založenej na znalostiach a pre zabezpečenie možnosti rovnoprávneho prerozdelenia prospechu. Avšak, pokiaľ ide o rámec vzdelávania, vzdelávanie dospelých sa javí ako slabá stránka. Existuje mnoho bariér, v dôsledku ktorých je stupeň účasti dospelých vo všeobecnosti a dospelých s postihnutím na vzdelávaní pomerne nízky. Nepoužívajú sa vždy vhodné metódy výučby a jednotlivci môžu postrádať dostupné a podporné služby, ktorých účelom je dosiahnutie vyváženej rovnováhy medzi prácou, rodinou a vzdelávaním. Táto kapitola sa sústreďuje na obzvlášť kritickú prekážku — zdroje — ktorá v sebe zahŕňa časové a peňažné obmedzenia. Až doposiaľ neboli zdroje, potrebné na extenzívne vzdelávanie dospelých systematicky analyzované. Krajiny OECD čelia kritickým otázkam ako dosiahnuť a udržať zvýšenú úroveň investícií potrebných na to, aby všetci, ktorí vzdelanie požadujú, ho aj dostali a pre zabezpečenie ekonomicky efektívnej úrovne investícií.

Aj keď sa samotný prospech pri vzdelávaní dospelých nedá vyjadriť vo finančnom meradle, ekonomické dôvody a úvahy sú dôležité. Ak budú jednotlivci, podniky a vlády financovať vzdelávanie dospelých v širšom rozsahu, musí ísť o financovanie „ekonomicky trvalo udržateľné“ (predpokladaný prospech sa musí vyrovnat' vynaloženým nákladom) a „finančne trvalo udržateľné“ (musí existovať dostatok zdrojov, ktoré sa vynaložia dnes a ktorých efekt bude badateľný až v budúcnosti). Zatiaľ čo investície do vzdelávania mladých ľudí sa dajú charakterizovať ako vysoko udržateľné, táto skutočnosť už úplne neplatí v prípade vzdelávania dospelých.

Táto kapitola prvýkrát osvetľuje ekonomickú udržateľnosť vzdelávania dospelých a to prostredníctvom ilustračných kalkulácií, týkajúcich sa návratnosti vynaložených prostriedkov. Jej poznatky dokazujú, že v rámci existujúcej politiky je ekonomická návratnosť pre jednotlivcov len mierna – najmä pokiaľ ide o zamestnaných dospelých ľudí – na to, aby sa podujali na ďalšie vzdelávanie, je potrebná intervencia, pomocou ktorej môžu prekonať prekážku ušlého zárobku, ako aj skrátiť študijné obdobia pridelovaním kreditov dospelým za to, čo už ovládajú.

Trvalo udržateľné financovanie vzdelávania dospelých závisí na mechanizmoch rozdelenia nákladov na vzdelávanie medzi jednotlivcov, vládu a zamestnávateľov. Vláda by mala financovať náklady, vzťahujúce sa na vzdelávanie najmenej zvýhodnených a vytvoriť zdroje pre ostatné strany, ktoré by si mali rozdeliť náklady. Táto kapitola hodnotí iniciatívy v 10 krajinách OECD, ktoré sa snažia o zavedenie takéhoto „spolufinancovania“ do praxe. Vyjadrili svoj sľub, aj keď je pomerne obtiažne podchytiť najviac znevýhodnené skupiny, ktoré nevyhnutne potrebujú možnosti ďalšieho vzdelávania. Bez ohľadu na uvedené informácie, existujúca široká škála podobných iniciatív môže poslúžiť ako príklad toho, čo by mohlo fungovať pre jednotlivcov a pre podniky.

Príloha: Aktuálny rozvoj politiky vzdelávania v krajinách OECD

Príloha podáva súhrn najdôležitejšieho rozvoja politiky vzdelávania v krajinách OECD. Súhrnné informácie, ktoré boli poskytnuté na dobrovoľnom základe poskytujú prehľad o hlavných iniciatívach, ktoré pravdepodobne pritiahnú pozornosť medzinárodnej verejnosti a zdrojov, a tom kde sa dajú nájsť ďalšie informácie.

Súhrnné informácie zdôrazňujú široký rozsah tvorby vzdelávacej politiky v krajinách OECD. Krajiny zvýraznili rozvoj v rámci celoživotného vzdelávania, počnúc detským vekom a predškolským vzdelávaním (*napr.* Rakúsko, Kórea a Nový Zéland) až po vzdelávanie dospelých a školenia na pracovisku (*napr.* Dánsko, Fínsko a Španielsko). Šírka záberu politických iniciatív sťažuje kategorizáciu, aj keď je badateľných niekoľko spoločných motívov.

Po prvé, takmer všetky krajiny upriamili svoju pozornosť na opatrenia na zlepšenie kvality vzdelávania počas povinnej školskej dochádzky. Dôraz sa kládol na určenie základných znalostí a schopností, ktoré študenti musia dosiahnuť [*napr.* Belgicko (francúzska komunita), Nemecko a Japonsko], zavedenie externého hodnotenia výučby a výkonnosti študentov (*napr.* Holandsko, Nórsko a Portugalsko) a na posilnenie kvalifikácie učiteľov (*napr.* pri výučbe čítania v Spojených štátoch). Prijatie rámcov, definujúcich ciele vzdelávania a požiadavky na zodpovednosť bolo vo všeobecnosti súčasťou širšieho balíka reforiem, ktorý okrem uvedeného zabezpečuje školám operatívnejšiu autonómiu (*napr.* vo Fínsku a Taliansku).

Po druhé, problémom sociálneho znevýhodnenia a odcudzenia študentov sa venuje zvýšená pozornosť, pričom programy sa snažia o obmedzenie počtu mladých ľudí bez kvalifikácie (*napr.* Francúzsko a Nemecko), zlepšenie motivácie študentov (*napr.* Veľká Británia) alebo o obmedzenie regionálnych rozdielov v možnostiach vzdelávania (*napr.* Kórea).

Po tretie, vo väčšine krajín predstavoval ťažisko reforiem sektor vyššieho vzdelávania. Tieto zmeny sa vo všeobecnosti uskutočňovali poskytovaním širšej autonómie inštitúciám spolu s väčšou zodpovednosťou za výsledky. Hlavným impulzom pre reformu sektora vyššieho vzdelávania bola Bolonská deklarácia s jej cieľom vytvoriť spoločný rámec titulov vyššieho vzdelania a niekoľko krajín zameralo svoju pozornosť na zmeny v štruktúre kvalifikačných predpokladov v ich systémoch vyššieho vzdelávania (Dánsko, Nemecko, Holandsko a Nórsko).

Záverom je potrebné uviesť, že v mnohých krajinách prechádza organizácia a správa vzdelávacieho systému významnými zmenami. Posun smerom k širšej prevádzkovej autonómii vzdelávacích inštitúcií a širšia angažovanosť miestnych inštitúcií znamená menšiu angažovanosť centrálnych vzdelávacích oddelení v oblasti priameho poskytovania vzdelávania, užšie zameranie na strategické plánovanie a hodnotenie výstupov.

Obsah pôvodnej publikácie v angličtine
(bez príloh, zoznamu rámciekov, tabuliek a grafov)

Účel vydania

Prehľad vydania 2003

Kapitola 1: Rôznorodosť, zahrnutie a rovnoprávnosť: Pohľad z hľadiska špeciálnych potrieb

Kapitola 2: Poradenstvo o kariére: Nové cesty vpred

Kapitola 3: Zmena spôsobov riadenia vyššieho vzdelávania

Kapitola 4: Stratégie pre trvalo udržateľné investície v rámci celoživotného vzdelávania

Załącznik. Ostatnie osiągnięcia polityki edukacyjnej w państwach OECD

**Tento *Prehľad* je prekladom výňatkov z publikácie OECD vydanej
pod anglickým a francúzskym názvom:
Education Policy Analysis — 2003 Edition
Analyse des politiques d'éducation — Édition 2003
© 2003, OECD**

Publikácie OECD a *Prehľady* možno získať bezplatne cez internetové
kníhkupectvo OECD na www.oecd.org/bookshop/
Napište „overview“(prehľad) v poli „Title search“ na stránke internetového
kníhkupectva alebo napíšte názov anglickej publikácie
(*Prehľady* sú spojené s pôvodnými publikáciami v angličtine).

Prehľady pripravuje Oddelenie autorských práv a prekladov
riaditeľstva verejných záležitostí a komunikácie.
e-mail: rights@oecd.org / Fax: +33 1 45 24 13 91

© OECD, 2003

Reprodukcia tohto *Prehľadu* je dovoľená, ak sú uvedené autorské práva OECD
a názov pôvodnej publikácie.